

Foto activiteitsinkomen & ander beroepsinkomen 2008-2010-2017

Inhoudsopgave

1	Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen	2
1.1	Aantal aangiften	2
1.2	Hoogte inkomen	3
2	Opsplitsing activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen in categorieën	5
2.1	Aantal aangiften	5
2.2	Hoogte inkomen	5
3	Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per inkomensklasse	8
4	Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per deciel	14
4.1	Alle aangiften	14
4.2	Fiscale koppels	16
4.3	Fiscale alleenstaanden	18

Inleiding

Het faillissement van Lehman Brothers in het najaar van 2008 luidde het begin in van een globale bankencrisis. Ook in Vlaanderen veroorzaakte de resulterende schulden crisis een krimpende economie met een terugval van de werkgelegenheid en de investeringen. Vandaag bevindt Vlaanderen zich opnieuw in een dergelijke situatie als gevolg van de Corona pandemie. Deze nota vergelijkt het inkomen van de gezinnen uit activiteit en ander beroepsinkomen voor 3 inkomensjaren: 2008, het jaar voorafgaand aan de crisis; 2010, het jaar na de crisis; en 2017, het recentste beschikbare jaar, op basis van de aangiften in de personenbelasting. Activiteitsinkomen is de som van looninkomsten, inkomsten van bedrijfsleiders en inkomsten uit zelfstandige arbeid. Ander beroepsinkomen omvat werkloosheidsuitkeringen, vervangingsinkomen, ziekteuitkeringen en pensioenen.

Definities

Activiteitsinkomen: De som van looninkomsten, inkomsten van bedrijfsleiders en inkomsten uit zelfstandige arbeid.

Ander beroepsinkomen: De som van werkloosheidsuitkeringen, vervangingsinkomen, ziekteuitkeringen en pensioenen.

Fiscaal gezin: Afbakening van het gezin op basis van de aangifte in de personenbelasting: een gemeenschappelijke aangifte wordt beschouwd als een fiscaal koppel, een afzonderlijke aangifte als een fiscale alleenstaande. Het fiscaal gezin kan verschillen van het feitelijk gezin. Twee feitelijke partners die elk een afzonderlijke aangifte doen worden beschouwd als twee fiscale alleenstaanden. Effectieve ontvangers van een bepaalde inkomenscategorie: Belastingplichtigen waarvoor de aangifte voor die bepaalde inkomenscategorie verschillend is van nul (dus positieve of negatieve ontvangsten).

Samenvatting

- Minder gezinnen ontvangen uitsluitend activiteitsinkomen dan voor de crisis.

- Een kleiner aandeel van de belastingplichtigen ontvangt werkloosheidsuitkeringen en vervangingsuitkeringen dan voor de crisis, maar relatief meer belastingplichtigen krijgen inkomsten uit pensioenen en ziekte-uitkeringen.
- Het verschil in het gemiddeld inkomen van fiscale koppels en fiscale alleenstaanden is toegenomen over de periode.
- Voor fiscale koppels is de kloof tussen activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen toegenomen over de periode, voor fiscale alleenstaanden is die kloof afgenomen.
- In de lage inkomensklasse is het gemiddeld ander beroepsinkomen hoger dan het gemiddeld activiteitsinkomen.
- De daling van het gemiddeld activiteitsinkomen in de lagere inkomensdecielen als gevolg van de crisis, werd gecompenseerd door een sterkere groei na de crisis.

1 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen

1.1 Aantal aangiften

Tabellen 1.1.1, 1.1.2 en 1.1.3 geven per jaar het totaal aantal belastingaangiften en het aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen weer voor respectievelijk alle gezinnen, fiscale koppels en fiscale alleenstaanden. In minder dan 0,5% van de aangiften worden geen activiteitsinkomen of ander beroepsinkomen aangegeven. Het aandeel van de fiscale gezinnen dat enkel inkomen uit activiteit ontvangt is afgenomen na de crisis. In 2017 bevindt dat aandeel zich nog steeds op het niveau van 2010. Het aandeel van de gezinnen dat ander beroepsinkomen ontvangt is met 2 procentpunten toegenomen sinds de crisis. In 2017 is dat aandeel amper gedaald. Ten opzichte van 2008 zijn er in 2017 zelfs meer gezinnen die enkel ander beroepsinkomen ontvangen.

Een groter aandeel van de fiscale koppels dan van de fiscale alleenstaanden ontvangt zowel activiteitsinkomen als ander beroepsinkomen.

Tabel 1.1.1 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen - Alle aangiften

Jaar	Totaal ¹	Aantal aangiften met activiteitsinkomen			Aantal aangiften met ander beroepsinkomen		
		Totaal(% ²)	Geen ander inkomen(% ²) ³	Beide(% ²) ⁴	Totaal(% ²)	Geen activiteitsinkomen(% ²) ⁵	
2008	3.589.172	2.517.163 (70,1%)	1.403.733 (39,1%)	1.113.430 (31%)	2.170.383 (60,5%)	1.056.953 (29,4%)	
2010	3.621.888	2.526.653 (69,8%)	1.343.017 (37,1%)	1.183.636 (32,7%)	2.265.296 (62,5%)	1.081.660 (29,9%)	
2017	3.719.171	2.569.414 (69,1%)	1.385.761 (37,3%)	1.183.653 (31,8%)	2.322.087 (62,4%)	1.138.434 (30,6%)	

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

¹ Om dezelfde totalen te bekomen als Statbel zijn de nulaangiften verwijderd en wordt er opgelegd dat de bruto afzonderlijke- en gezamenlijke beroepsinkomen elk groter moeten zijn dan 0. ² In % van het totaal aantal belastingaangiften. ³ Aangiften waarin inkomen uit activiteit wordt aangegeven, maar geen ander beroepsinkomen. ⁴ Aangiften waarin activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen wordt aangegeven ⁵ Aangiften waarin ander beroepsinkomen wordt aangegeven, maar geen inkomen uit activiteit.

Tabel 1.1.2 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen - Fiscale koppels

Jaar	Totaal ¹	Aantal aangiften met activiteitsinkomen			Aantal aangiften met ander beroepsinkomen		
		Totaal(% ²)	Geen ander inkomen(% ²) ³	Beide(% ²) ⁴	Totaal(% ²)	Geen activiteitsinkomen(% ²) ⁵	
2008	1.352.206	931.727 (68,9%)	375.173 (27,7%)	556.554 (41,2%)	975.799 (72,2%)	419.245 (31,0%)	
2010	1.535.393	942.718 (69,1%)	349.101 (25,6%)	593.617 (43,5%)	1.014.408 (74,3%)	420.791 (30,8%)	
2017	1.404.174	973.242 (69,3%)	352.646 (25,1%)	620.596 (44,2%)	1.050.667 (74,8%)	430.071 (30,6%)	

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ Om dezelfde totalen te bekomen als Statbel zijn de nulaangiften verwijderd en wordt er opgelegd dat de bruto afzonderlijke- en gezamenlijke beroepsinkomen elk groter moeten zijn dan 0.

² In % van het totaal aantal belastingaangiften.

³ Aangiften waarin inkomen uit activiteit wordt aangegeven, maar geen ander beroepsinkomen. ⁴ Aangiften waarin activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen wordt aangegeven ⁵ Aangiften waarin ander beroepsinkomen wordt aangegeven, maar geen inkomen uit activiteit.

Tabel 1.1.3 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen - Fiscaal alleenstaanden

Jaar	Totaal ¹	Aantal aangiften met activiteitsinkomen			Aantal aangiften met ander beroepsinkomen	
		Totaal(% ²)	Geen ander inkomen(% ²) ³	Beide(% ²) ⁴	Totaal(% ²)	Geen activiteitsinkomen(% ⁵)
2008	1.352.206	931.727 (68,9%)	375.173 (27,7%)	556.554 (41,2%)	975.799 (72,2%)	419.245 (31,0%)
2010	1.535.393	942.718 (69,1%)	349.101 (25,6%)	593.617 (43,5%)	1.014.408 (74,3%)	420.791 (30,8%)
2017	1.404.174	973.242 (69,3%)	352.646 (25,1%)	620.596 (44,2%)	1.050.667 (74,8%)	430.071 (30,6%)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ Om dezelfde totalen te bekomen als Statbel zijn de nulaangiften verwijderd en wordt er opgelegd dat de bruto afzonderlijke- en gezamenlijke beroepsinkomsten elk groter moeten zijn dan 0.

² In % van het totaal aantal belastingaangiften.

³ Aangiften waarin inkomen uit activiteit wordt aangegeven, maar geen ander beroepsinkomen. ⁴ Aangiften waarin activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen wordt aangegeven ⁵ Aangiften waarin ander beroepsinkomen wordt aangegeven, maar geen inkomen uit activiteit.

1.2 Hoogte inkomen

Het inkomen is het aangegeven gewogen inkomen van het gezin¹. Het gezinsinkomen is gewogen volgens het aantal volwassenen en het aantal kinderen ten laste². De inkomens zijn reële inkomens in prijzen van 2013. Figuren 1.2.1, 1.2.2 en 1.2.3 geven het gemiddeld activiteitsinkomen en het gemiddeld ander beroepsinkomen weer voor de 3 jaren, voor respectievelijk alle gezinnen, fiscale koppels en fiscale alleenstaanden. Het gemiddeld inkomen wordt enerzijds weergegeven over alle aangiften en anderzijds voor de effectieve ontvangers (inkomen > 0). De procentuele toenames worden weergegeven in tabellen 1.2.1, 1.2.2 en 1.2.3.

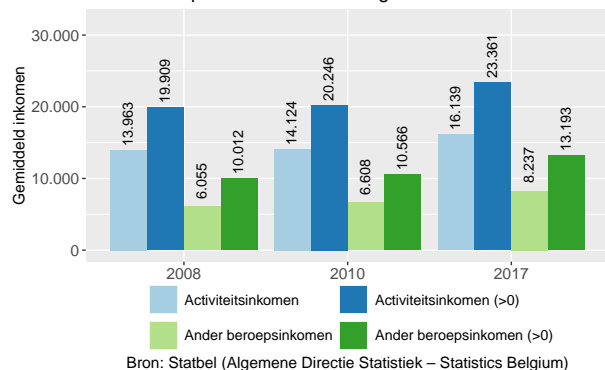
Het absoluut verschil tussen het activiteitsinkomen en het ander beroepsinkomen is licht toegenomen over de periode 2008-2017, maar het ander beroepsinkomen is procentueel meer gestegen dan het activiteitsinkomen. Bij de fiscale koppels doet zich dezelfde evolutie voor, bij de fiscale alleenstaanden is het verschil tussen het activiteitsinkomen en het ander beroepsinkomen licht afgenomen over de periode 2008-2017. De crisis was nadeliger voor de groei van het activiteitsinkomen van de fiscaal alleenstaanden dan voor de fiscale koppels, maar het ander beroepsinkomen kende wel een hogere groei voor de fiscaal alleenstaanden dan voor de fiscale koppels.

De verschillen tussen fiscale koppels en fiscale alleenstaanden nemen toe over de beschouwde periode: het absoluut verschil tussen het gemiddeld inkomen van fiscale koppels en fiscale alleenstaanden is groter in 2017 dan in 2008 en 2010 voor beide inkomensgroepen.

¹ Met een gezin wordt steeds een fiscaal gezin bedoeld. Momenteel is het immers nog niet mogelijk om feitelijke gezinnen te onderscheiden op basis van de aangiften van de personenbelasting.

² Het gewogen inkomen is berekend op basis van de OESO equivalentieschaal. Elk gezinslid krijgt een gewicht toegekend: 1 voor de eerste volwassene, 0,5 extra voor elke bijkomende persoon van 14 jaar en ouder en 0,3 voor elk kind onder de 14 jaar. Omdat de leeftijd van de kinderen ten laste niet af te leiden is uit de aangifte wordt het gewicht voor kinderen ten laste gecorrigeerd op basis van de verhouding van het aantal kinderen onder 14 jaar t.o.v. het totaal aantal kinderen in de bevolkingsstatistieken van Statbel.

Figuur 1.2.1 Gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen – Alle aangiften

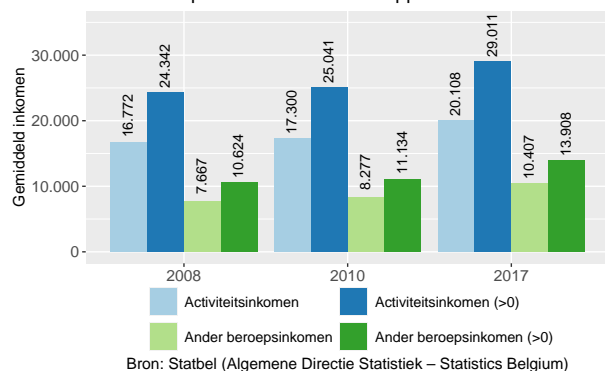

Tabel 1.2.1 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen Alle aangiften

	Activiteitsinkomen		Ander beroepsinkomen	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	1,2%	1,7%	9,1%	5,5%
% $\Delta_{2010-2017}$	14,3%	15,4%	24,7%	24,9%
% $\Delta_{2008-2017}$	15,6%	17,3%	36,1%	31,8%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

Figuur 1.2.2 Gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen – Fiscale koppels

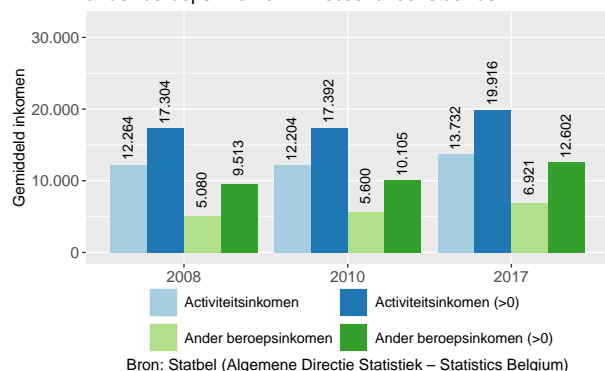

Tabel 1.2.2 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen Fiscale koppels

	Activiteitsinkomen		Ander beroepsinkomen	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	3,1%	2,9%	8,0%	4,8%
% $\Delta_{2010-2017}$	16,2%	15,9%	25,7%	24,9%
% $\Delta_{2008-2017}$	19,9%	19,2%	35,7%	30,9%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

Figuur 1.2.3 Gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen – Fiscaal alleenstaanden

Tabel 1.2.3 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen Fiscaal alleenstaanden

	Activiteitsinkomen		Ander beroepsinkomen	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	-0,5%	0,5%	10,2%	6,2%
% $\Delta_{2010-2017}$	12,5%	14,5%	23,6%	24,7%
% $\Delta_{2008-2017}$	12,0%	15,1%	36,3%	32,5%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

2 Opsplitsing activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen in categorieën

2.1 Aantal aangiften

Tabellen 2.1, 2.2 en 2.3 splitsen het activiteitsinkomen op in looninkomsten, inkomsten van bedrijfsleiders en inkomsten van zelfstandigen³ en het ander beroepsinkomen in pensioenen, werkloosheidsuitkeringen, vervangingsuitkeringen en ziekte-uitkeringen.

In meer dan 60% van de belastingaangiften worden looninkomsten aangegeven, pensioenen zijn de 2de grootste inkomenscategorie. In 2017 is er een kleine shift zichtbaar van looninkomsten naar inkomsten uit zelfstandige arbeid en bedrijfsnijverheid. In 2017 is het aandeel van de gezinnen dat werkloosheidsuitkeringen en/of vervangingsuitkeringen ontvangt lager dan voor de crisis. Er zijn wel meer gezinnen die pensioenen en ziekteuitkeringen ontvangen.

De shift van looninkomsten naar inkomsten uit zelfstandige arbeid en bedrijfsnijverheid in 2017 t.o.v. 2008 doet zich voor bij de fiscaal alleenstaanden, bij de fiscale koppels is het aandeel van de gezinnen dat activiteitsinkomen ontvangt toegenomen voor de 3 categorieën. Door de crisis ontving een groter aandeel fiscale alleenstaanden en fiscale koppels werkloosheidsuitkeringen in 2010, in 2017 is dat aandeel lager dan in 2008.

Tabel 2.1 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen: opsplitsing in onderliggende inkomenscategorieën - Alle aangiften

Jaar	Activiteitsinkomen			Ander beroepsinkomen			
	Loon (% ¹)	Inkomen uit bedrijfsnijverheid (% ¹)	Zelfstandig inkomen(% ¹)	Pensioen (% ¹)	Werkloosheidsuitkering (% ¹)	Vervangingsuitkering (% ¹)	Ziekte uitkering(% ¹)
2008	2.294.713 (63,9%)	187.477 (5,2%)	233.314 (6,5%)	1.059.046 (29,5%)	620.834 (17,3%)	650.290 (18,1%)	454.200 (12,7%)
2010	2.301.320 (63,5%)	199.818 (5,5%)	233.028 (6,4%)	1.093.202 (30,2%)	691.882 (19,1%)	666.214 (18,4%)	469.916 (13,0%)
2017	2.325.640 (62,5%)	235.801 (6,3%)	261.943 (7%)	1.236.631 (33,3%)	543.544 (14,6%)	654.115 (17,6%)	538.464 (14,5%)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ (%) Geeft aan welk aandeel van de fiscale gezinnen inkomsten uit rij 2 ontvangt.

Tabel 2.2 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen: opsplitsing in onderliggende inkomenscategorieën - Fiscale koppels

Jaar	Activiteitsinkomen			Ander beroepsinkomen			
	Loon (% ¹)	Inkomen uit bedrijfsnijverheid (% ¹)	Zelfstandig inkomen(% ¹)	Pensioen (% ¹)	Werkloosheidsuitkering (% ¹)	Vervangingsuitkering (% ¹)	Ziekte uitkering(% ¹)
2008	820.558 (60,7%)	118.492 (8,8%)	141.690 (10,5%)	480.719 (35,6%)	255.051 (18,9%)	371.885 (27,5%)	226.709 (16,8%)
2010	833.038 (61,0%)	126.337 (9,3%)	141.364 (10,4%)	494.261 (36,2%)	285.561 (20,9%)	388.028 (28,4%)	237.182 (17,4%)
2017	863.713 (61,5%)	148.390 (10,6%)	153.137 (10,9%)	574.107 (40,9%)	218.158 (15,5%)	386.192 (27,5%)	271.661 (19,3%)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ (%) Geeft aan welk aandeel van de fiscale gezinnen inkomsten uit rij 2 ontvangt.

Tabel 2.3 Aantal belastingaangiften met activiteitsinkomen en met ander beroepsinkomen: opsplitsing in onderliggende inkomenscategorieën - Fiscaal alleenstaanden

Jaar	Activiteitsinkomen			Ander beroepsinkomen			
	Loon (% ¹)	Inkomen uit bedrijfsnijverheid (% ¹)	Zelfstandig inkomen(% ¹)	Pensioen (% ¹)	Werkloosheidsuitkering (% ¹)	Vervangingsuitkering (% ¹)	Ziekte uitkering(% ¹)
2008	1.474.155 (65,9%)	68.985 (3,1%)	91.624 (4,1%)	578.327 (25,9%)	365.783 (16,4%)	278.405 (12,4%)	227.491 (10,2%)
2010	1.468.282 (65,0%)	73.481 (3,3%)	91.664 (4,1%)	598.941 (26,5%)	406.321 (18,0%)	278.186 (12,3%)	232.734 (10,3%)
2017	1.461.927 (63,2%)	87.411 (3,8%)	108.806 (4,7%)	662.524 (28,6%)	325.386 (14,1%)	267.923 (11,6%)	266.803 (11,5%)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ (%) Geeft aan welk aandeel van de fiscale gezinnen inkomsten uit rij 2 ontvangt.

2.2 Hoogte inkomen

Figuren 2.2.1, 2.2.2 en 2.2.3 geven het gemiddeld inkomen per inkomenscategorie weer voor de 3 jaren voor respectievelijk alle gezinnen, fiscale koppels en fiscale alleenstaanden. Het linkerluik geeft het gemiddeld

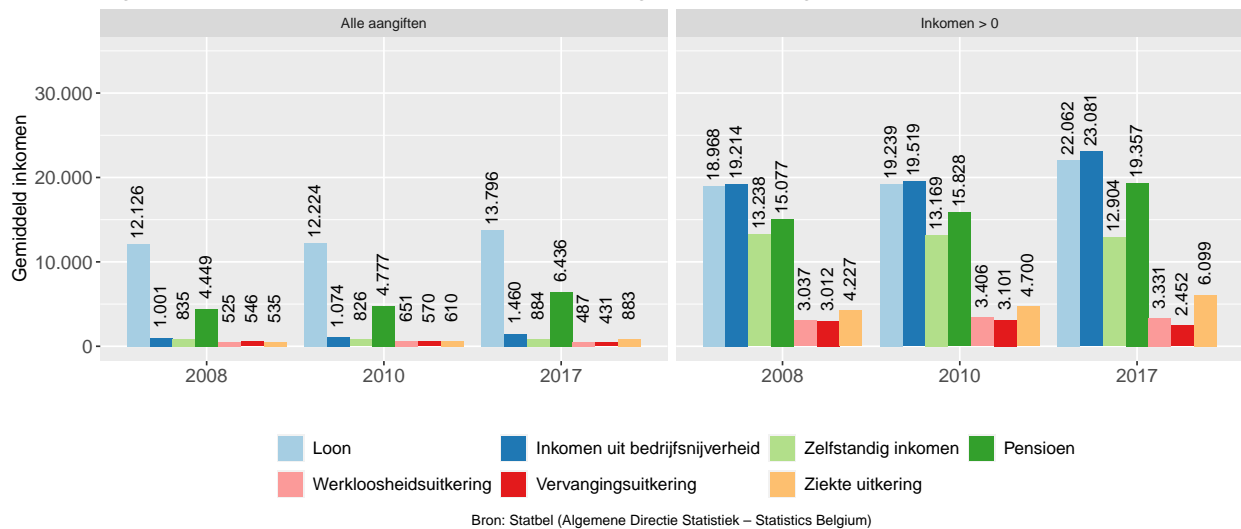
³Inkomsten van zelfstandigen omvatten de nijverheidsinkomsten, de baten en inkomsten van meewerkende echtgenoten

inkomen over alle aangiften weer, en het rechterluik geeft het gemiddeld inkomen van de effectieve ontvangers (inkomen > 0) weer. De procentuele toenames worden weergegeven in de tabellen 2.2.1, 2.2.2 en 2.2.3.

De vergelijking van het linkerluik van figuren 2.2.2 en 2.2.3 toont aan dat het inkomen, op de werkloosheidsuitkeringen na, in alle categorieën gemiddeld hoger is voor de fiscale koppels dan voor de fiscale alleenstaanden. De vergelijking van de rechterluiken van beide figuren leert dat dit niet opgaat voor de effectieve ontvangers. Naast hogere werkloosheidsuitkeringen ontvangen fiscaal alleenstaanden gemiddeld ook hogere inkomsten uit zelfstandige arbeid, bedrijfsnijverheid en ziekte-uitkeringen dan de fiscale koppels.

De kloof tussen bedrijfsinkomsten en lonen is groter geworden sinds 2010 voor fiscale alleenstaanden, terwijl de kloof tussen pensioenen en lonen is afgenomen voor alle groepen. Voor de fiscale koppels zijn de gemiddelde lonen hoger dan de gemiddelde bedrijfsinkomsten voor de 3 jaren. Het gemiddeld inkomen uit zelfstandige arbeid en uit werkloosheid van de effectieve ontvangers is licht gedaald over de periode 2010-2017. De sterkste daling doet zich voor bij de vervangingsuitkeringen. De dalingen zijn sterker bij de fiscale koppels, de fiscaal alleenstaanden tekenen enkel lagere vervangingsuitkeringen op. De opvallende toename in het gemiddeld inkomen ontvangen uit ziekte-en invaliditeit is te wijten aan een beslissing van de federale overheid om die uitkeringen voortaan in december te betalen in plaats van in januari van het volgend jaar.

Figuur 2.2.1 Gemiddeld inkomen per inkomenscategorie – Alle aangiften

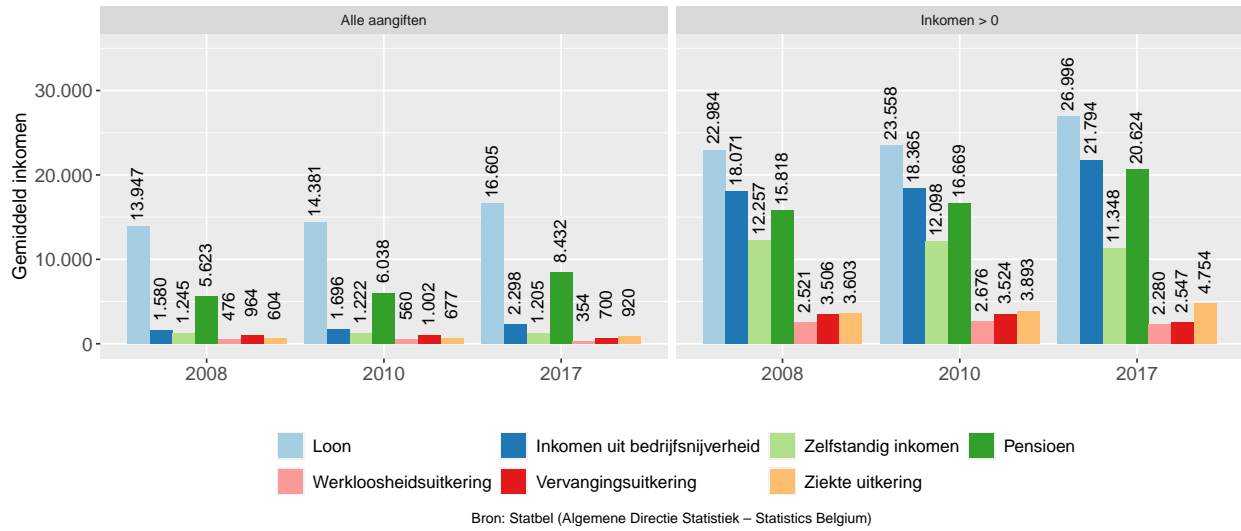

Tabel 2.2.1 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen - Alle aangiften

	Loon		Inkomens uit bedrijfsnijverheid		Zelfstandig inkomen		Pensioen		Werkloosheidsuitkering		Vervangingsuitkering		Ziekte uitkering	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
%Δ ₂₀₁₀₋₂₀₀₈	0,8	1,4	7,3	1,6	-1,1	-0,5	7,4	5,0	23,9	12,2	4,5	2,9	14,0	11,2
%Δ ₂₀₁₇₋₂₀₁₀	12,9	14,7	35,9	18,3	7,0	-2,0	34,7	22,3	-25,2	-2,2	-24,4	-20,9	44,8	29,8
%Δ ₂₀₁₇₋₂₀₀₈	13,8	16,3	45,8	20,1	5,9	-2,5	44,7	28,4	-7,3	9,7	-21,0	-18,6	65,1	44,3

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

Figuur 2.2.2 Gemiddeld inkomen per inkomenscategorie – Fiscale koppels

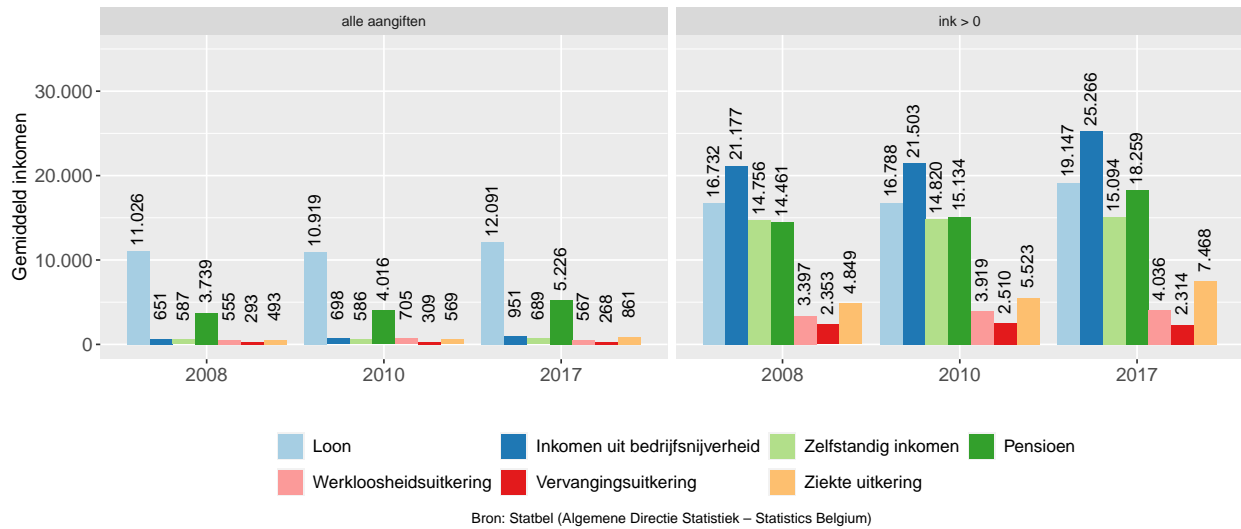

Tabel 2.2.2 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen - Fiscale koppels

	Loon		Inkomens uit bedrijfsnijverheid		Zelfstandig inkomen		Pensioen		Werkloosheidsuitkering		Vervangingsuitkering		Ziekte uitkering	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
%Δ ₂₀₀₈₋₂₀₁₀	3,1	2,5	7,3	1,6	-1,9	-1,3	7,4	5,4	17,8	6,2	3,9	0,5	12,0	8,0
%Δ ₂₀₁₀₋₂₀₁₇	15,5	17,9	35,5	17,6	-1,4	-5,7	39,7	25,0	-36,8	-11,6	-30,1	-31,5	35,9	18,3
%Δ ₂₀₀₈₋₂₀₁₇	19,1	17,5	45,4	20,6	-3,3	-7,4	50,0	30,4	-25,5	-9,6	-27,3	-27,4	52,3	32,0

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

Figuur 2.2.3 Gemiddeld inkomen per inkomenscategorie – Fiscaal alleenstaanden

Tabel 2.2.3 Procentuele wijziging gemiddeld activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen - Fiscaal alleenstaanden

	Loon		Inkomens uit bedrijfsnijverheid		Zelfstandig inkomen		Pensioen		Werkloosheidsuitkering		Vervangingsuitkering		Ziekte uitkering	
	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0	Alle aangiften	Inkomen > 0
%Δ ₂₀₀₈₋₂₀₁₀	-1,0	0,3	7,2	1,5	-0,1	0,4	7,4	4,7	27,0	15,4	5,6	6,7	15,5	13,9
%Δ ₂₀₁₀₋₂₀₁₇	8,2	12,3	14,9	19,3	8,4	2,1	20,0	19,7	-24,7	3,4	-4,1	-6,3	43,0	41,4
%Δ ₂₀₀₈₋₂₀₁₇	9,7	14,4	46,1	19,3	17,4	2,3	39,8	26,3	2,1	18,8	-8,5	-1,7	74,5	54,0

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

3 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per inkomensklasse

De OESO definieert de middenklasse als alle gezinnen (gecorrigeerd voor het aantal gezinsleden) met een inkomen dat tenminste 75% van het mediaan inkomen en ten hoogste 200% van het mediaan inkomen bedraagt.⁴ Het aangegeven inkomen voor belastingen wordt gebruikt om de klassen te bepalen voor respectievelijk alle gezinnen, de fiscale koppels en de fiscale alleenstaanden. Tabellen 3.1.1, 3.2.1 en 3.3.1 geven de ondergrenzen van de klassen en het aantal belastingplichtigen per inkomensklasse weer. Bij de fiscaal alleenstaanden is de lage klasse beduidend groter en de hoge klasse kleiner dan bij de fiscale koppels. Het groter aandeel belastingplichtigen in de middenklasse in 2017 kan verklaard worden doordat de klasse breder is.

Figuren 3.1, 3.2 en 3.3 geven het gemiddeld activiteitsinkomen en het gemiddeld ander beroepsinkomen per inkomensklasse weer voor de 3 jaren, voor respectievelijk alle gezinnen, de fiscale koppels en de fiscale alleenstaanden. De procentuele wijziging wordt weergegeven in de tabellen 3.1.2, 3.2.2 en 3.3.2. In de lage klasse is er geen grote incentive om te werken: het gemiddeld activiteitsinkomen is lager dan het gemiddeld ander beroepsinkomen. Voor de fiscale alleenstaanden is het inkomensverschil groter dan voor de fiscale koppels. In de middenklasse en in de lage klasse is het gemiddeld ander beroepsinkomen voor de effectieve ontvangers absoluut iets meer toegenomen dan het gemiddeld activiteitsinkomen over de periode 2008-2017. Het verschil tussen het gemiddeld activiteitsinkomen en het gemiddeld ander beroepsinkomen in 2017 t.o.v. 2008 is afgenomen in de middenklasse en toegenomen in de hoogste klasse. Procentueel gezien is het activiteitsinkomen van de fiscaal alleenstaanden het sterkst gestegen in de laagste klasse en het ander beroepsinkomen is het sterkst toegenomen in de hoogste klasse over de periode 2008-2017. Bij de fiscale koppels komen de sterkste stijgingen van het activiteitsinkomen en het ander beroepsinkomen (ink > 0) respectievelijk voor in de hoogste klasse en in de middenklasse.

Tabel 3.1.1 Ondergrenzen en aantal belastingaangiften per inkomensklasse - Alle aangiften

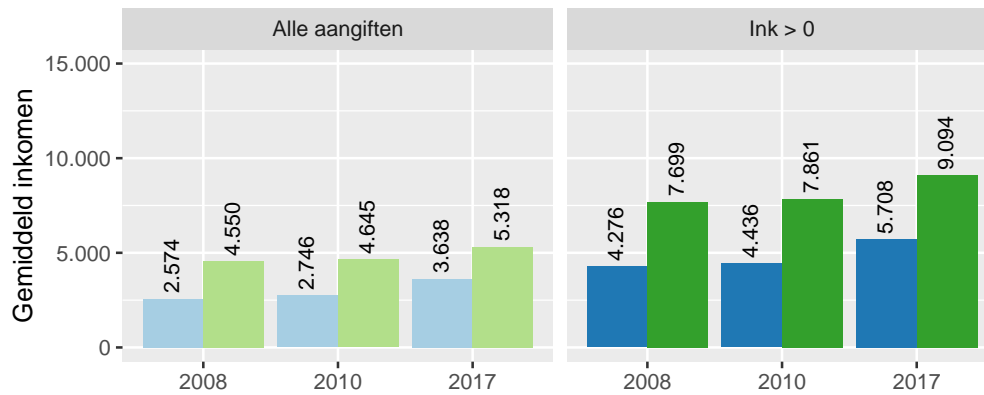
Jaar	Lage klasse			Midden klasse			Hoge klasse		
	Grens ¹	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel
2008	0	1.170.913	32,6%	13.921,5	1.989.657	55,4%	37.124,0	428.602	11,9%
2010	0	1.169.089	32,3%	14.127,4	2.026.815	56,0%	37.673,1	425.984	11,8%
2017	0	1.152.532	31,0%	14.915,1	2.152.267	57,9%	39.773,6	414.372	11,1%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ De ondergrenzen zijn niet effectief gelijk aan nul omdat de nulaangiften verwijderd zijn. Wegens privacy reden worden ze toch op nul geplaatst.

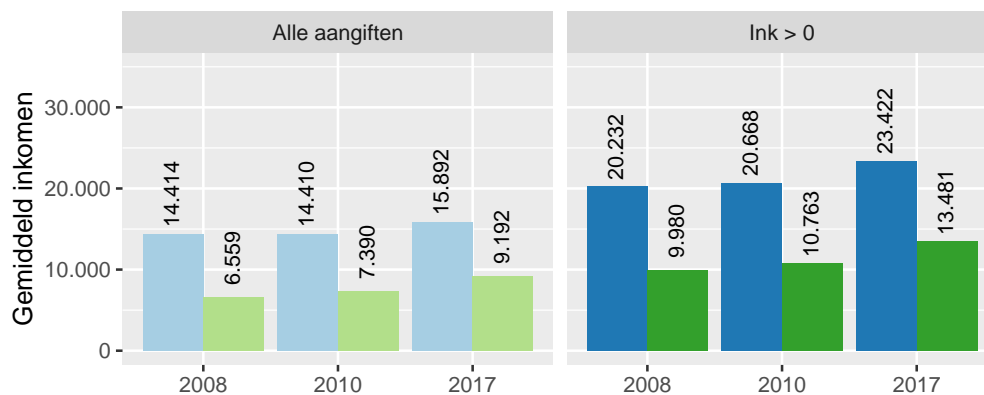
⁴OECD (2019), Under Pressure: The Squeezed Middle Class, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/689afed1-en>.

Figuur 3.1 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per inkomensklasse
Alle aangiften

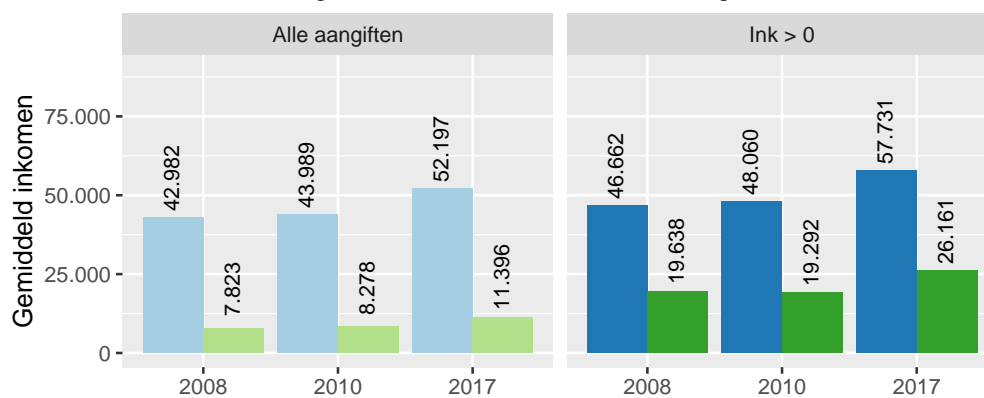
Figuur 3.1.a. Gemiddeld inkomen lage inkomensklasse

Figuur 3.1.b. Gemiddeld inkomen middenklasse

Figuur 3.1.c. Gemiddeld inkomen hoge klasse

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 3.1.2 Procentuele wijziging per inkomensklasse - Alle aangiften

	Activiteitsinkomen						Ander beroepsinkomen					
	Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse		Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse	
	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	6,7%	3,7%	0,0%	2,2%	2,3%	3,0%	2,1%	2,1%	12,7%	7,8%	5,8%	-1,8%
% $\Delta_{2010-2017}$	32,5%	28,7%	10,3%	13,3%	18,7%	20,1%	14,5%	15,7%	24,4%	25,3%	37,7%	35,6%
% $\Delta_{2008-2017}$	41,3%	33,5%	10,3%	15,8%	21,4%	23,7%	16,9%	18,1%	40,1%	35,1%	45,7%	33,2%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

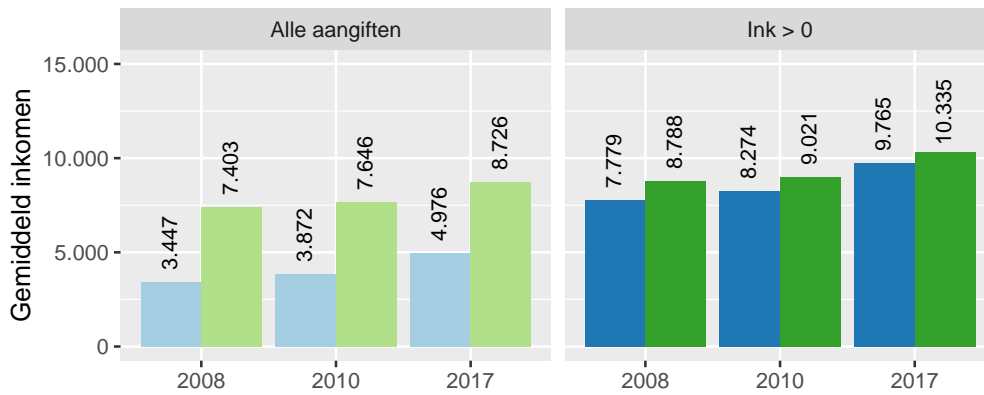
Tabel 3.2.1 Ondergrenzen en aantal belastingaangiften per inkomensklasse - Fiscale koppels

Jaar	Lage klasse			Midden klasse			Hoge klasse		
	Grens ¹	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel
2008	0	417.074	30,8%	16.497,7	780.667	57,7%	43.993,8	154.465	11,4%
2010	0	409.314	30,0%	16.931,8	804.882	59,0%	45.151,4	150.373	11,0%
2017	0	402.197	28,6%	18.296,0	860.407	61,3%	48.789,3	141.570	10,1%

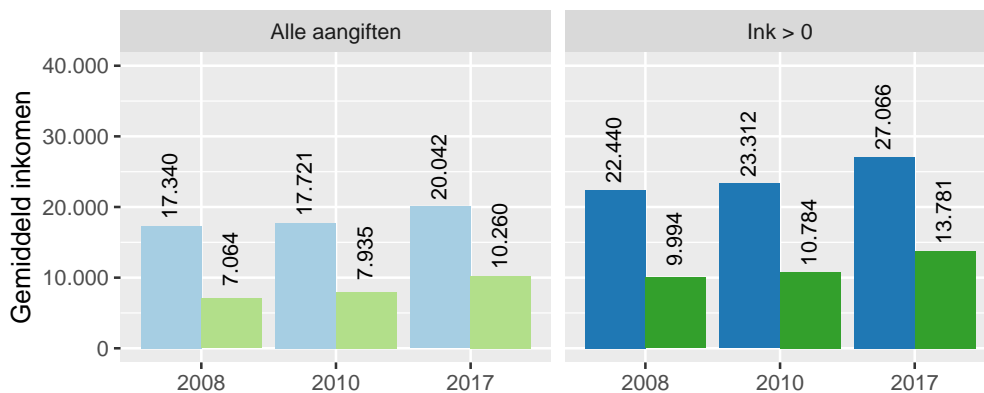
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ De ondergrenzen zijn niet effectief gelijk aan nul omdat de nulaangiften verwijderd zijn. Wegens privacy reden worden ze toch op nul geplaatst.

Figuur 3.2 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per inkomenklasse
Fiscale koppels

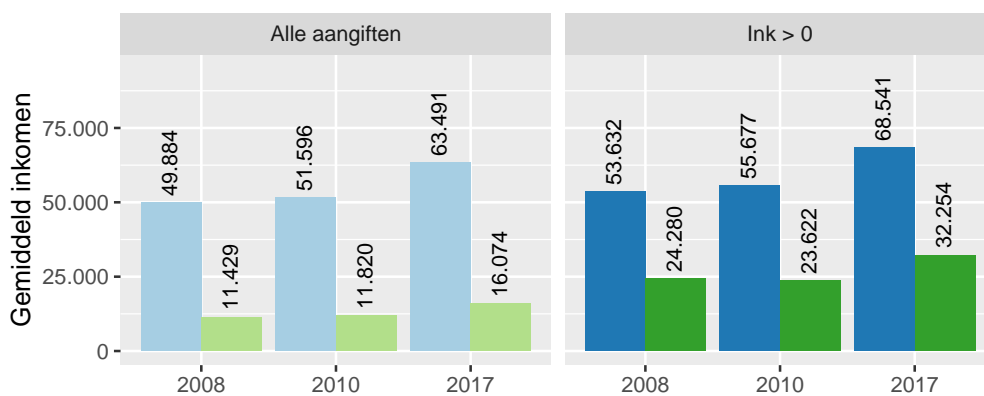
Figuur 3.2.a. Gemiddeld inkomen lage inkomensklasse

Figuur 3.2.b. Gemiddeld inkomen middenklasse

Figuur 3.2.c. Gemiddeld inkomen hoge klasse

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 3.2.2 Procentuele wijziging per inkomensklasse - Fiscale koppels

	Activiteitsinkomen						Ander beroepsinkomen					
	Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse		Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse	
	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	12,3%	6,4%	2,2%	3,9%	3,4%	3,8%	3,3%	2,7%	12,3%	7,9%	3,4%	-2,7%
% $\Delta_{2010-2017}$	28,5%	18,0%	13,1%	16,1%	23,1%	23,1%	14,1%	14,6%	29,3%	27,8%	36,0%	36,5%
% $\Delta_{2008-2017}$	44,4%	25,5%	15,6%	20,6%	27,3%	27,8%	17,9%	17,6%	45,2%	37,9%	40,6%	32,8%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

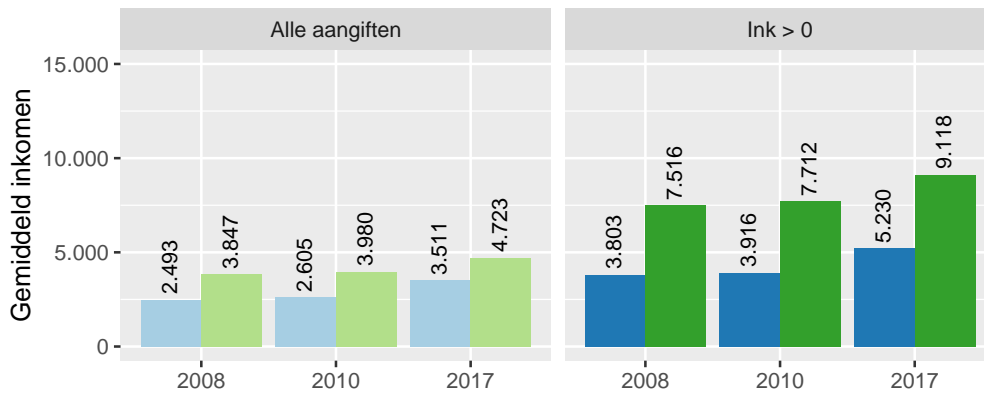
Tabel 3.3.1 Ondergrenzen en aantal belastingaangiften per inkomensklasse - Fiscale alleenstaanden

Jaar	Lage klasse			Midden klasse			Hoge klasse		
	Grens ¹	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel	Grens	Aantal	Aandeel
2008	0	883.827	39,5%	12.385,3	1.171.057	52,4%	33.027,6	182.082	8,1%
2010	0	895.612	39,7%	12.499,7	1.185.645	52,5%	33.332,6	176.062	7,8%
2017	0	902.769	39,0%	12.979,8	1.251.788	54,1%	34.612,7	160.440	6,9%

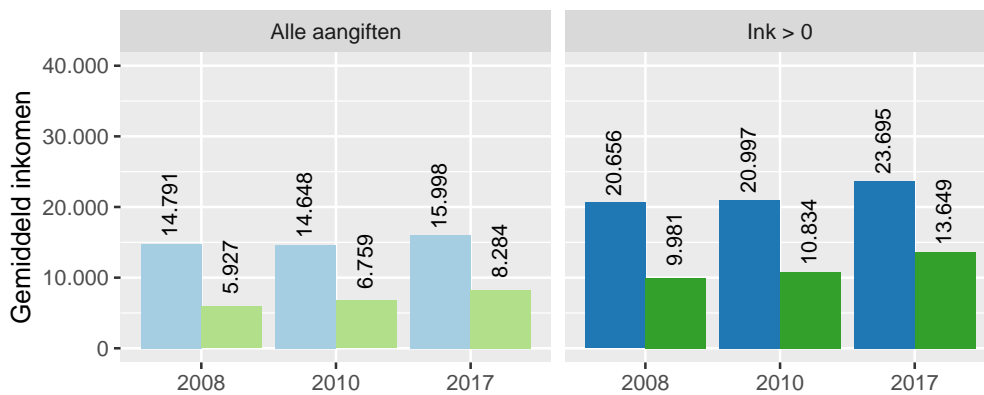
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). ¹ De ondergrenzen zijn niet effectief gelijk aan nul omdat de nulaangiften verwijderd zijn. Wegens privacy reden worden ze toch op nul geplaatst.

Figuur 3.3 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per inkomenklasse
Fiscaal alleenstaanden

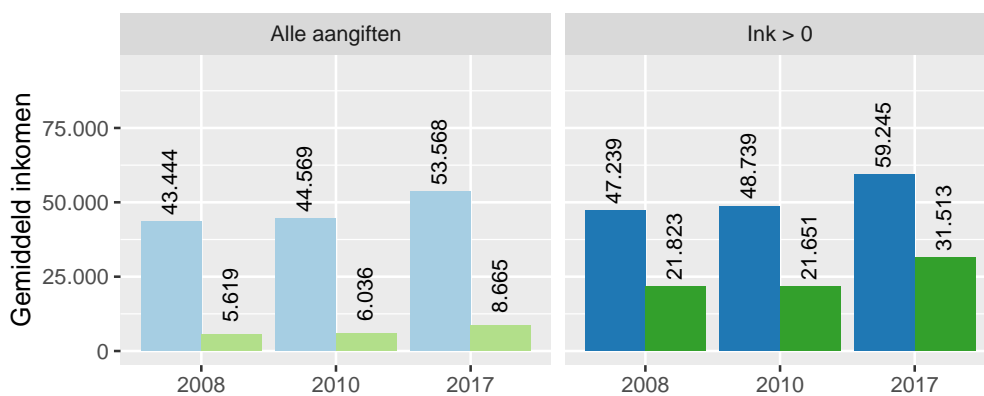
Figuur 3.3.a. Gemiddeld inkomen lage inkomensklasse

Figuur 3.3.b. Gemiddeld inkomen middenklasse

Figuur 3.3.c. Gemiddeld inkomen hoge klasse

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 3.3.2 Procentuele wijziging per inkomensklasse - Fiscaal alleenstaanden

	Activiteitsinkomen						Ander beroepsinkomen					
	Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse		Lage klasse		Midden klasse		Hoge klasse	
	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0	Alle aangiften	Ink > 0
% $\Delta_{2008-2010}$	4,5%	-101,6%	-1,0%	-7,0%	2,6%	-10,4%	3,5%	-14,3%	14,0%	8,4%	7,4%	-12,0%
% $\Delta_{2010-2017}$	34,7%	33,6%	9,2%	12,8%	20,2%	21,6%	18,7%	18,2%	22,6%	26,0%	43,6%	45,6%
% $\Delta_{2008-2017}$	40,8%	37,5%	8,2%	14,7%	23,3%	25,4%	22,8%	21,3%	39,8%	36,7%	54,2%	44,4%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium).

4 Activiteitsinkomen en ander beroepsinkomen per deciel

Tabellen 4.1.1, 4.2.1 en 4.3.1, geven de ondergrenzen weer van de decielen van het gewogen gezinsinkomen. Het gemiddeld activiteitsinkomen per deciel worden weergegeven in figuren 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1. Figuren 4.1.2, 4.2.2, en 4.3.2 tonen het gemiddeld ander beroepsinkomen per deciel. Figuren 4.1.1, 4.2.1 en 4.3.1 hebben een grotendeels lineair verloop. De decielenverdeling van het ander beroepsinkomen kent een ander verloop. In figuren 4.1.2, 4.2.2 en 4.3.2 is het gemiddeld ander beroepsinkomen voor bepaalde decielen (meestal vanaf deciel 5 à 6 tot en met deciel 8) lager dan het voorgaande deciel. Uit diezelfde figuren blijkt eveneens dat de hoogste twee inkomensdecielen ook het hoogste ander beroepsinkomen ontvangen. In 2008 is het gemiddeld ander beroepsinkomen van de effectieve ontvangers voor alle gezinnen hoger dan het activiteitsinkomen voor de eerste 4 decielen, in 2017 is dat niet meer het geval voor het 2de en het 4de deciel. Tabel 4.1.3 geeft aan dat de crisis het meest nadelig was voor de hoogte van het activiteitsinkomen in de eerste deciel, maar datzelfde decielen liet de sterkste procentuele groei optekenen sinds de crisis. Het ander beroepsinkomen groeide het sterkst in het eerste deciel voor fiscaal alleenstaanden en in decielen 7 tot en met 9, zowel voor de fiscaal alleenstaanden als voor de koppels.

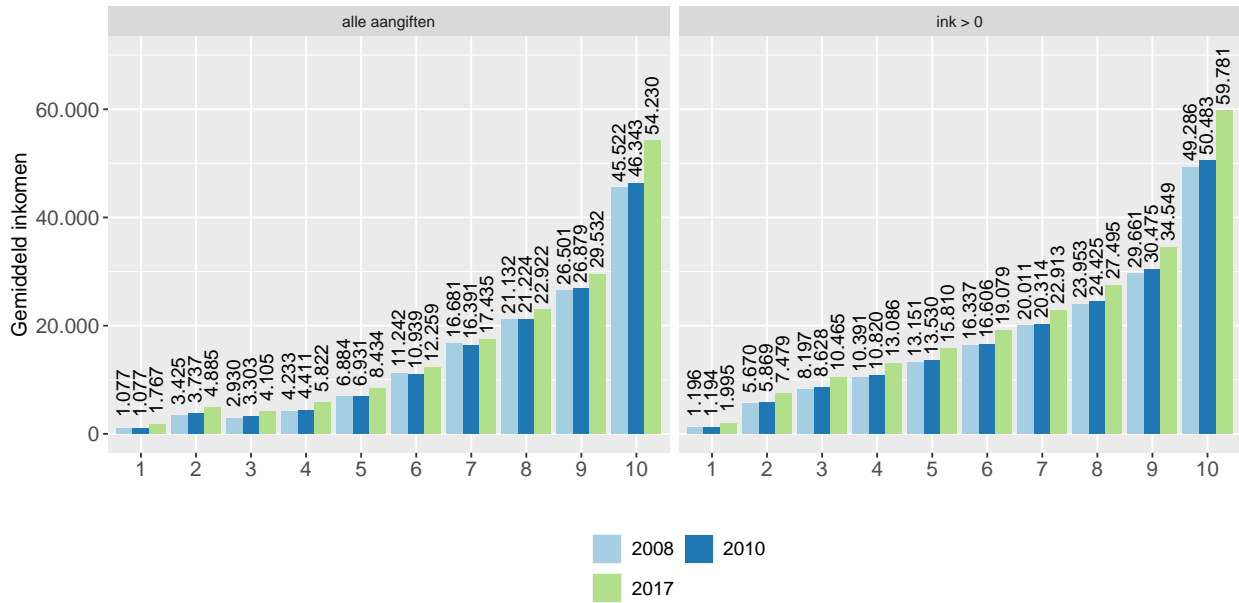
4.1 Alle aangiften

Tabel 4.1.1 Ondergrenzen decielen - Alle aangiften

jaar	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%
2008	4.668	10.806	13.263	15.770	18.562	21.883	25.703	30.684	39.485
2010	4.518	11.043	13.653	16.111	18.837	22.082	25.891	30.941	39.854
2017	6.012	12.074	14.652	17.140	19.887	22.935	26.635	31.919	41.303

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.1.1 Activiteitsinkomen per deciel – Alle aangiften

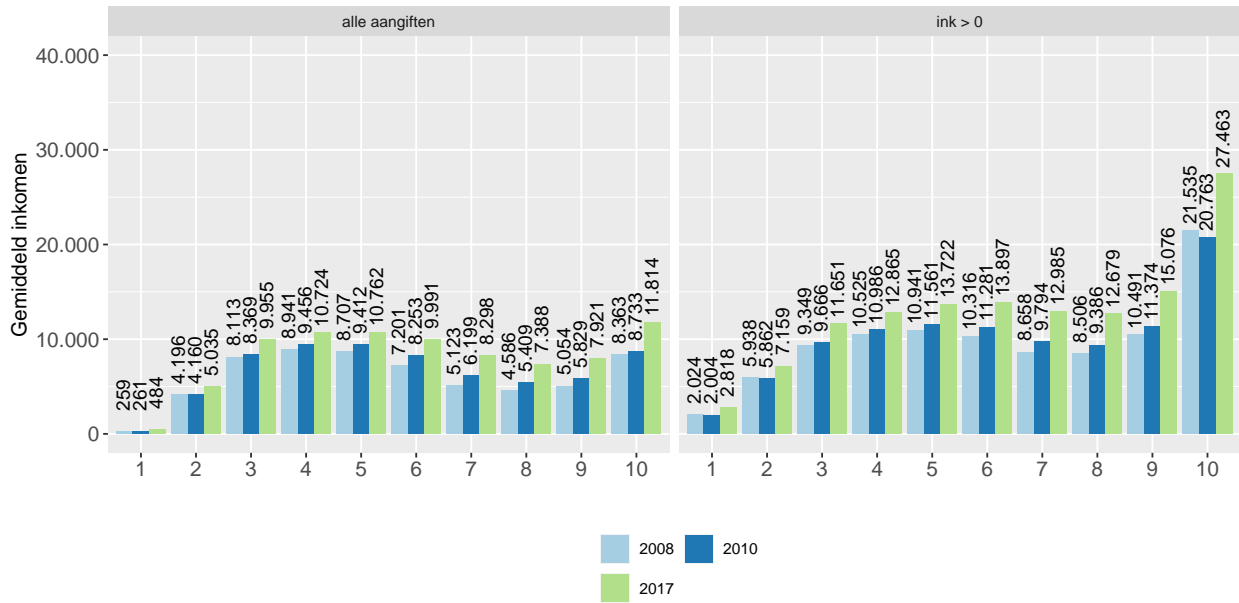
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.1.2 Procentuele wijziging activiteitsinkomen per inkomensdeciel - Alle aangiften

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	0,0%	9,1%	12,7%	4,2%	0,7%	-2,7%	-1,7%	0,4%	1,4%	1,8%
% $\Delta_{2010-2017}$	64,1%	30,7%	24,3%	32,0%	21,7%	12,1%	6,4%	8,0%	9,9%	17,0%
% $\Delta_{2008-2017}$	64,1%	42,6%	40,1%	37,5%	22,5%	9,0%	4,5%	8,5%	11,4%	19,1%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	-0,2%	3,5%	5,3%	4,1%	2,9%	1,6%	1,5%	2,0%	2,7%	2,4%
% $\Delta_{2010-2017}$	67,1%	27,4%	21,3%	20,9%	16,8%	14,9%	12,8%	12,6%	13,4%	18,4%
% $\Delta_{2008-2017}$	66,7%	31,9%	27,7%	25,9%	20,2%	16,8%	14,5%	14,8%	16,5%	21,3%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.1.2 Ander beroepsinkomen per deciel – Alle aangiften

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.1.3 Procentuele wijziging ander beroepsinkomen per inkomensdeciel - Alle aangiften

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	0,5%	-0,9%	3,1%	5,8%	8,1%	14,6%	21,0%	18,0%	15,3%	4,4%
% $\Delta_{2010-2017}$	85,8%	21,0%	19,0%	13,4%	14,3%	21,1%	33,9%	36,6%	35,9%	35,3%
% $\Delta_{2008-2017}$	86,7%	20,0%	22,7%	19,9%	23,6%	38,7%	62,0%	61,1%	56,7%	41,3%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	-1,0%	-1,3%	3,4%	4,4%	5,7%	9,4%	13,1%	10,4%	8,4%	-3,6%
% $\Delta_{2010-2017}$	40,6%	22,1%	20,5%	17,1%	18,7%	23,2%	32,6%	35,1%	32,6%	32,3%
% $\Delta_{2008-2017}$	39,2%	20,6%	24,6%	22,2%	25,4%	34,7%	50,0%	49,1%	43,7%	27,5%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

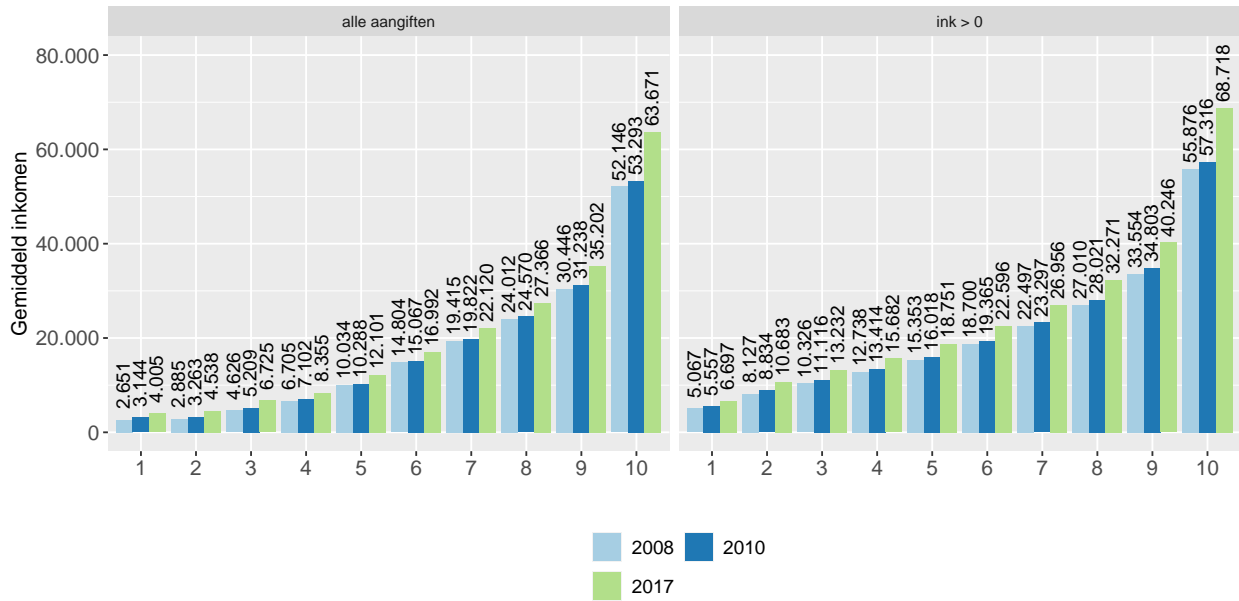
4.2 Fiscale koppels

Tabel 4.2.1 Ondergrenzen decielen - Fiscale koppels

jaar	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%
2008	11.018	13.596	16.276	18.978	21.997	25.631	30.000	35.809	45.969
2010	11.437	14.117	16.933	19.611	22.576	26.176	30.542	36.406	46.607
2017	12.440	15.655	18.686	21.376	24.395	27.921	32.301	38.255	48.925

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.2.1 Activiteitsinkomen per deciel – Fiscale koppels

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.2.2 Procentuele wijziging activiteitsinkomen per inkomensdeciel - Fiscale koppels

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	18,6%	13,1%	12,6%	5,9%	2,5%	1,8%	2,1%	2,3%	2,6%	2,2%
% $\Delta_{2010-2017}$	27,4%	39,1%	29,1%	17,6%	17,6%	12,8%	11,6%	11,4%	12,7%	19,5%
% $\Delta_{2008-2017}$	51,1%	57,3%	45,4%	24,6%	20,6%	14,8%	13,9%	14,0%	15,6%	22,1%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	9,7%	8,7%	7,7%	5,3%	4,3%	3,6%	3,6%	3,7%	3,7%	2,6%
% $\Delta_{2010-2017}$	20,5%	20,9%	19,0%	16,9%	17,1%	16,7%	15,7%	15,2%	15,6%	19,9%
% $\Delta_{2008-2017}$	32,2%	31,5%	28,1%	23,1%	22,1%	20,8%	19,8%	19,5%	19,9%	23,0%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.2.2 Ander beroepsinkomen per deciel – Fiscale koppels

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.2.3 Procentuele wijziging ander beroepsinkomen per inkomensdeciel - Fiscale koppels

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	1,2%	4,8%	4,8%	7,9%	10,5%	13,7%	14,8%	14,4%	12,6%	1,3%
% $\Delta_{2010-2017}$	13,0%	14,1%	18,9%	24,1%	22,6%	28,9%	33,2%	35,6%	34,0%	31,8%
% $\Delta_{2008-2017}$	14,3%	19,6%	24,7%	34,0%	35,5%	46,5%	52,9%	55,2%	50,9%	33,4%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	0,5%	4,4%	3,9%	5,5%	7,0%	9,2%	9,9%	9,0%	6,3%	-5,1%
% $\Delta_{2010-2017}$	13,3%	15,1%	18,5%	22,7%	21,2%	26,5%	31,5%	34,6%	33,5%	30,6%
% $\Delta_{2008-2017}$	13,8%	20,3%	23,0%	29,4%	29,7%	38,2%	44,4%	46,7%	41,8%	24,0%

Bron:

Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

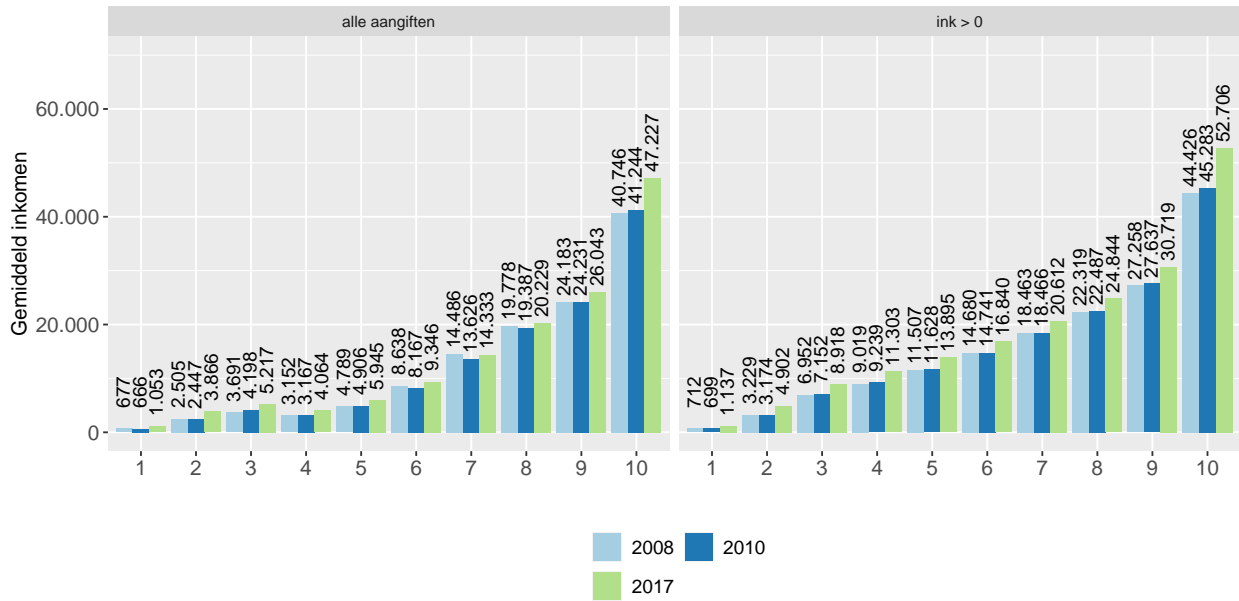
4.3 Fiscale alleenstaanden

Tabel 4.3.1 Ondergrenzen decielen - Fiscaal alleenstaanden

jaar	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%
2008	1.543	7.892	11.789	14.031	16.514	19.601	23.303	27.600	34.772
2010	1.503	7.755	12.085	14.212	16.666	19.589	23.238	27.549	34.822
2017	2.539	9.183	13.094	15.137	17.306	20.060	23.326	27.601	35.247

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.3.1 Activiteitsinkomen per deciel – Fiscale alleenstaanden

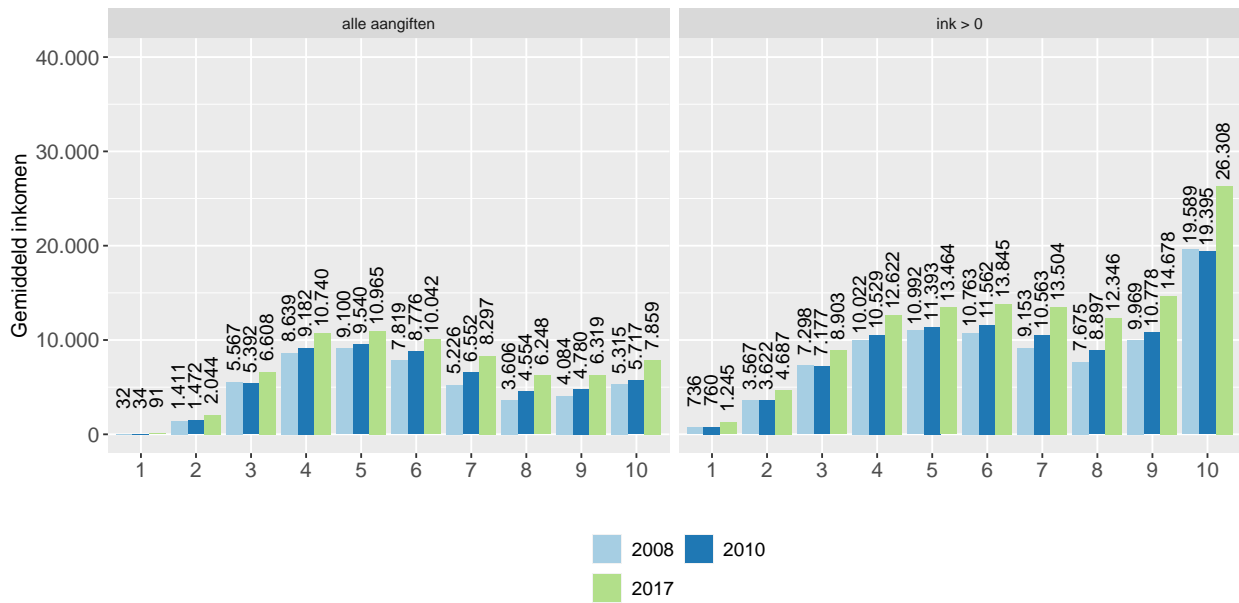
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.3.2 Procentuele wijziging activiteitsinkomen per inkomensdeciel - Fiscaal alleenstaanden

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	-1,7%	-2,3%	13,8%	0,5%	2,4%	-5,5%	-5,9%	-2,0%	0,2%	1,2%
% $\Delta_{2010-2017}$	27,4%	39,1%	29,1%	17,6%	17,6%	12,8%	11,6%	11,4%	12,7%	19,5%
% $\Delta_{2008-2017}$	55,4%	54,4%	41,3%	28,9%	24,1%	8,2%	-1,1%	2,3%	7,7%	15,9%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	-1,8%	-1,7%	2,9%	2,4%	1,1%	0,4%	0,0%	0,8%	1,4%	1,9%
% $\Delta_{2010-2017}$	62,8%	54,4%	24,7%	22,3%	19,5%	14,2%	11,6%	10,5%	11,2%	16,4%
% $\Delta_{2008-2017}$	59,8%	51,8%	28,3%	25,3%	20,8%	14,7%	11,6%	11,3%	12,7%	18,6%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Figuur 4.3.2 Ander beroepsinkomen per deciel

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Tabel 4.3.3 Procentuele wijziging ander beroepsinkomen per inkomensdeciel - Fiscaal alleenstaanden

	Deciel 1	Deciel 2	Deciel 3	Deciel 4	Deciel 5	Deciel 6	Deciel 7	Deciel 8	Deciel 9	Deciel 10
Alle aangiften										
% $\Delta_{2008-2010}$	6,4%	4,3%	-3,2%	6,3%	4,8%	12,2%	25,4%	26,3%	17,0%	7,6%
% $\Delta_{2010-2017}$	167,1%	38,8%	22,6%	17,0%	14,9%	14,4%	26,6%	37,2%	32,2%	37,5%
% $\Delta_{2008-2017}$	184,1%	44,8%	18,7%	24,3%	20,5%	28,4%	58,8%	73,3%	54,7%	47,9%
Ink > 0										
% $\Delta_{2008-2010}$	3,2%	1,5%	-1,7%	5,1%	3,6%	7,4%	15,4%	15,9%	8,1%	-1,0%
% $\Delta_{2010-2017}$	63,8%	29,4%	24,1%	19,9%	18,2%	19,7%	27,8%	38,8%	36,2%	35,6%
% $\Delta_{2008-2017}$	69,1%	31,4%	22,0%	25,9%	22,5%	28,6%	47,5%	60,8%	47,2%	34,3%

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)